

P9_TA(2023)0063

Genetycznie zmodyfikowany rzepak MON 94100 (MON-94100-2)

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 marca 2023 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu produktów zawierających genetycznie zmodyfikowany rzepak MON 94100 (MON-94100-2), składających się z niego lub z niego wyprodukowanych, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003 (D086347/01 – 2023/2537(RSP))

(C/2023/396)

Parlament Europejski,

- uwzględniając projekt decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu produktów zawierających genetycznie zmodyfikowany rzepak MON 94100 (MON-94100-2), składających się z niego lub z niego wyprodukowanych, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003 (D086347/01),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003 z dnia 22 września 2003 r. w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy⁽¹⁾, w szczególności jego art. 7 ust. 3 i art. 19 ust. 3,
- uwzględniając głosowanie Stałego Komitetu ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz, o którym mowa w art. 35 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003, w dniu 14 grudnia 2022 r., w wyniku którego nie wydano opinii, oraz głosowanie komitetu odwoławczego w dniu 24 stycznia 2023 r., w wyniku którego również nie wydano opinii,
- uwzględniając art. 11 i 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającego przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję⁽²⁾,
- uwzględniając opinię Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) z 20 czerwca 2022 r. opublikowaną 22 lipca 2022 r.⁽³⁾,
- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje zawierające sprzeciw wobec zatwierdzania organizmów zmodyfikowanych genetycznie (GMO)⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 268 z 18.10.2003, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13.

⁽³⁾ Opinia naukowa panelu EFSA ds. organizmów modyfikowanych genetycznie dotycząca oceny genetycznie zmodyfikowanego rzepaku MN 94100 przeznaczonego do stosowania w żywności i paszy, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1829/2003 (wniosek EFSA-GMO-NL-2020-169), Dziennik EFSA 2022,20(7):7411.
<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2022.7411>

⁽⁴⁾ W ósmej kadencji Parlament przyjął 36 rezolucji zawierających sprzeciw wobec zatwierdzania GMO.

Ponadto w dziewiątej kadencji Parlament przyjął następujące rezolucje:

- rezolucja Parlamentu Europejskiego z 10 października 2019 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę MZHGOJG (SYN-000JG-2), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Dz.U. C 202 z 28.5.2021, s. 11);
- rezolucja Parlamentu Europejskiego z 10 października 2019 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji dotyczącej odnowienia zezwolenia na wprowadzenie do obrotu, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję A2704-12 (ACS-GM005-3), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Dz.U. C 202 z 28.5.2021, s. 15);
- rezolucja Parlamentu Europejskiego z 10 października 2019 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady, produktów zawierających zmodyfikowaną genetycznie kukurydzę MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 oraz rodzaje zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy łączące dwie, trzy lub cztery modyfikacje MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 i DAS-40278-9 i produktów składających się z wymienionych rodzajów zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy lub z niej wyprodukowanych (Dz.U. C 202 z 28.5.2021, s. 20);

- rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 listopada 2019 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji dotyczącej odnowienia zezwolenia na wprowadzenie do obrotu, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną bawełnę LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Dz.U. C 208 z 1.6.2021, s. 2);
- rezolucja Parlamentu Europejskiego z 14 listopada 2019 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji dotyczącej odnowienia zezwolenia na wprowadzenie do obrotu, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję MON 89788 (MON-89788-1), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Dz.U. C 208 z 1.6.2021, s. 7);
- rezolucja Parlamentu Europejskiego z 14 listopada 2019 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 oraz subkombinacje MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 i NK603 × DAS-40278-9, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Dz.U. C 208 z 1.6.2021, s. 12);
- rezolucja Parlamentu Europejskiego z 14 listopada 2019 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady, produktów zawierających zmodyfikowaną genetycznie kukurydzę Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 oraz rodzaje zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy łączące dwie, trzy, cztery lub pięć modyfikacji Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 i GA21 i produktów składających się z wymienionych rodzajów zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy lub z niej wyprodukowanych (Dz.U. C 208 z 1.6.2021, s. 18);
- rezolucja Parlamentu Europejskiego z 14 maja 2020 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003 produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję MON 87708 × MON 89788 × A5547-127, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Dz.U. C 323 z 11.8.2021, s. 7);
- rezolucja Parlamentu Europejskiego z 11 listopada 2020 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × NK603 oraz genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę łączącą dwie, trzy lub cztery modyfikacje MON 87427, MON 89034, MIR162 i NK603, składających się z tych odmian kukurydzy lub z nich wyprodukowanych oraz uchylającej decyzję wykonawczą Komisji (UE) 2018/1111 na mocy rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. C 415 z 13.10.2021, s. 2);
- rezolucja Parlamentu Europejskiego z 11 listopada 2020 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Dz.U. C 415 z 13.10.2021, s. 8);
- rezolucja Parlamentu Europejskiego z 11 listopada 2020 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady, produktów zawierających zmodyfikowaną genetycznie kukurydzę MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 oraz rodzaje zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy łączące dwie, trzy lub cztery modyfikacje MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 i NK603 i produktów składających się z wymienionych rodzajów zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy lub z niej wyprodukowanych (Dz.U. C 415 z 13.10.2021, s. 15);
- rezolucja Parlamentu Europejskiego z 17 grudnia 2020 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Dz.U. C 445 z 29.10.2021, s. 36);
- rezolucja Parlamentu Europejskiego z 17 grudnia 2020 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady, produktów zawierających zmodyfikowaną genetycznie kukurydzę MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 oraz rodzaje zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy łączące dwie lub trzy modyfikacje MON 87427, MON 89034, MIR162 i MON 87411 i produktów składających się z wymienionych rodzajów zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy lub z niej wyprodukowanych (Dz.U. C 445 z 29.10.2021, s. 43);
- rezolucja Parlamentu Europejskiego z 17 grudnia 2020 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji dotyczącej odnowienia zezwolenia na wprowadzenie do obrotu, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę MIR604 (SYN-IR6Ø4-5), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Dz.U. C 445 z 29.10.2021, s. 49);
- rezolucja Parlamentu Europejskiego z 17 grudnia 2020 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji dotyczącej odnowienia zezwolenia na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę MON 88017 (MON-88Ø17-3), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Dz.U. C 445 z 29.10.2021, s. 56);
- rezolucja Parlamentu Europejskiego z 17 grudnia 2020 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji dotyczącej odnowienia zezwolenia na wprowadzenie do obrotu, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę MON 89034 (MON-89Ø34-3), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Dz.U. C 445 z 29.10.2021, s. 63);
- rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 11 marca 2021 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną bawełnę GHB614 × T304-40 × GHB119, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003 (Dz.U. C 474 z 24.11.2021, s. 66);
- rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 11 marca 2021 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003 produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną bawełnę MZIR098 (SYN-ØØØ98-3), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Dz.U. C 474 z 24.11.2021, s. 74);

- uwzględniając art. 112 ust. 2 i 3 Regulaminu,
- uwzględniając projekt rezolucji Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności,
- A. mając na uwadze, że w dniu 29 października 2020 r. przedsiębiorstwo Bayer Agriculture BV, z siedzibą w Belgii, zwróciło się w imieniu przedsiębiorstwa Bayer CropScience LP, z siedzibą w Stanach Zjednoczonych, do krajowego właściwego organu Niderlandów z wnioskiem („wniosek”) dotyczącym wprowadzenia do obrotu żywności, składników żywności i paszy zawierających genetycznie zmodyfikowany rzepak MON 94100, składających się z niego lub z niego wyprodukowanych, zgodnie z art. 5 i 17 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003; mając na uwadze, że wniosek ten dotyczył również wprowadzenia do obrotu produktów zawierających rzepak zmodyfikowany genetycznie lub składających się z niego do zastosowań innych niż żywność i pasza, z wyjątkiem uprawy;
- B. mając na uwadze, że 20 czerwca 2022 r. EFSA wydał pozytywną opinię w sprawie zezwolenia na genetycznie zmodyfikowany rzepak, którą to opinię opublikowano 22 lipca 2022 r.;
- C. mając na uwadze, że zmodyfikowany genetycznie rzepak nadaje tolerancję na herbicyd dikamba;

-
- rezolucja Parlamentu Europejskiego z 7 lipca 2021 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję DAS-81419-2, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Dz.U. C 99 z 1.3.2022, s. 45);
 - rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 lipca 2021 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu na mocy rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję DAS-81419-2 × DAS-44406-6, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Dz.U. C 99 z 1.3.2022, s. 52);
 - rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 lipca 2021 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 oraz rodzaje genetycznie zmodyfikowanej kukurydzy łączące dwie lub trzy modyfikacje 1507, MIR162, MON810 i NK603, produktów składających się z wymienionych rodzajów genetycznie zmodyfikowanej kukurydzy lub z niej wyprodukowanych (Dz.U. C 99 z 1.3.2022, s. 59);
 - rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 lipca 2021 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji dotyczącej odnowienia zezwolenia na wprowadzenie do obrotu, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę Bt 11 (SYN-BTØ11-1), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Dz.U. C 99 z 1.3.2022, s. 66);
 - rezolucja Parlamentu Europejskiego z 15 lutego 2022 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję GMB151 (BCS-GM151-6), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Dz.U. C 342 z 6.9.2022, s. 22);
 - rezolucja Parlamentu Europejskiego z 15 lutego 2022 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji dotyczącej odnowienia zezwolenia na wprowadzenie do obrotu, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną bawełnę GHB614 (BCS-GHØØ2-5), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Dz.U. C 342 z 6.9.2022, s. 29);
 - rezolucja Parlamentu Europejskiego z 9 marca 2022 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu na mocy rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną bawełnę GHB811 (BCS-GH811-4), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Dz.U. C 347 z 9.9.2022, s. 48);
 - rezolucja Parlamentu Europejskiego z 9 marca 2022 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady produktów zawierających genetycznie zmodyfikowany rzepak 73496 (DP-Ø73496-4), składających się z niego lub z niego wyprodukowanych (Dz.U. C 347 z 9.9.2022, s. 55);
 - rezolucja Parlamentu Europejskiego z 6 kwietnia 2022 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003 produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję MON 87769 × MON 89788, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Dz.U. C 434 z 15.11.2022, s. 42);
 - rezolucja Parlamentu Europejskiego z 23 czerwca 2022 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę DP4114 × MON 810 × MIR604 × NK603 oraz rodzaje genetycznie zmodyfikowanej kukurydzy łączące dwie lub trzy modyfikacje DP4114, MON 810, MIR604 i NK603, produktów składających się z wymienionych rodzajów genetycznie zmodyfikowanej kukurydzy lub z niej wyprodukowanych (Dz.U. C 32 z 27.1.2023, s. 6);
 - rezolucja Parlamentu Europejskiego z 23 czerwca 2022 r. w sprawie decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2022/797 z 19 maja 2022 r. zezwalającej na wprowadzenie do obrotu na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003 produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę NK603 × T25 × DAS-40278-9 oraz subkombinację T25 × DAS-40278-9, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Dz.U. C 32 z 27.1.2023, s. 14);
 - rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 grudnia 2022 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji dotyczącej odnowienia zezwolenia na wprowadzenie do obrotu, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję A5547-127 (ACS-GMØØ6-4), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0433).

Brak oceny herbicydów uzupełniających

- D. mając na uwadze, że na mocy rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 503/2013⁽⁵⁾ wymagana jest ocena, czy oczekiwane praktyki rolnicze mają wpływ na wyniki badanych punktów końcowych; mając na uwadze, że zgodnie z tym rozporządzeniem wykonawczym ma to szczególne znaczenie dla roślin tolerujących herbicydy;
- E. mając na uwadze, że zdecydowana większość upraw zmodyfikowanych genetycznie została zmodyfikowana genetycznie, aby osiągnąć tolerancję na co najmniej jeden herbicyd uzupełniający spośród herbicydów, które mogą być stosowane w trakcie całej uprawy roślin zmodyfikowanych genetycznie bez powodowania zamierania upraw, jak miałyby to miejsce w przypadku upraw nietolerujących herbicydów; mając na uwadze, że według licznych badań uprawa genetycznie zmodyfikowanych roślin tolerujących herbicydy prowadzi do częstszego stosowania herbicydów uzupełniających, co w dużej mierze spowodowane jest pojawieniem się chwastów odpornych na herbicydy⁽⁶⁾;
- F. mając na uwadze, że genetycznie zmodyfikowane uprawy odporne na herbicydy wiążą rolników z systemem zarządzania chwastami, który jest w dużej mierze lub całkowicie uzależniony od herbicydów, a dzieje się to poprzez pobieranie premii za nasiona zmodyfikowane genetycznie, co można uzasadnić tylko wtedy, gdy rolnicy kupujący takie nasiona rozpylają również herbicyd uzupełniający; mając na uwadze, że zwiększone uzależnienie od dikamby w gospodarstwach, na których uprawia się genetycznie zmodyfikowany rzepak, przyspieszy powstawanie i rozprzestrzenianie się chwastów odpornych na dikambę, co spowoduje potrzebę jeszcze szerszego stosowania herbicydów, czyli doprowadzi do powstania błędnego koła; mając na uwadze, że w rezultacie negatywne skutki wynikające z nadmiernego uzależnienia od herbicydów spowodują pogorszenie zdrowia gleby, jakości wody oraz różnorodności biologicznej na powierzchni ziemi i pod ziemią, a także doprowadzą do zwiększenia narażenia ludzi i zwierząt, potencjalnie również dzięki większym pozostałościom herbicydów w żywności i paszy;
- G. mając na uwadze, że dikamba jest wysoce lotna, co oznacza, że po zastosowaniu jest ona podatna na ulatnianie się i przedostawanie do powietrza, a następnie przemieszcza się z wiatrem aż do spadku na ziemię, co naraża ludzi i rośliny niebędące przedmiotem zwalczania, winorośl, drzewa i krzewy na potencjalne i poważne szkody, zwłaszcza gdy narażenie ma miejsce przez kilka lat; mając na uwadze, że od czasu wprowadzenia w Stanach Zjednoczonych w 2018 r. nowego systemu genetycznie zmodyfikowanych upraw soi i bawełny odpornych na dikambę do państwowych organów regulacyjnych wpłynęło kilkadziesiąt tysięcy skarg dotyczących poważnych szkód spowodowanych przez dikambę w odniesieniu do upraw, drzew i innej roślinności, co spowodowało coraz bardziej rygorystyczne limity dotyczące czasu i sposobu opryskiwania dikambą w kolejnych sezonach wegetacyjnych;
- H. mając na uwadze, że przenoszenie się dikamby na pobliskie uprawy, drzewa i winorośl i powodowane tym szkody stały się problemem, który powoduje zbytne podziały i nastawia jedną grupę rolników przeciwko innym rolnikom i sąsiadom z obszarów wiejskich, co prowadzi do zbyt wielu sporów dotyczących utraconych upraw i kosztów ponownego sadzenia; mając na uwadze, że lider sektora nasion soi w Stanach Zjednoczonych stwierdził: „dikamba wyrządziła większe szkody amerykańskiemu rolnictwu niż cokolwiek, czego byłem świadkiem życia”⁽⁷⁾; mając na uwadze, że w 2020 r. sąd federalny orzekł, że Agencja Ochrony Środowiska (EPA) naruszyła prawo, zatwierdzając dikambę mimo wyraźnych dowodów na to, że nowe połączenie herbicydu i genetycznie zmodyfikowanych nasion spowodowałoby rozległe szkody w uprawach⁽⁸⁾; mając na uwadze, że 27 października 2020 r., pomimo orzeczenia sądu, EPA zatwierdziła herbicydy na bazie dikamby do stosowania w genetycznie zmodyfikowanych uprawach bawełny i soi na okres pięciu lat z dodatkowymi ograniczeniami⁽⁹⁾; mając na uwadze, że EPA ogłosiła niedawno kolejny zestaw ograniczeń dotyczących tego, kiedy można stosować opryski z dikamby⁽¹⁰⁾, jednak nadal istnieją wątpliwości co do skuteczności nowych ograniczeń, ponieważ nieodłączną cechą tej substancji chemicznej jest lotność;

⁽⁵⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 503/2013 z 3 kwietnia 2013 r. w sprawie wniosków o zatwierdzenie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady oraz zmieniające rozporządzenia Komisji (WE) nr 641/2004 i (WE) nr 1981/2006 (Dz.U. L 157 z 8.6.2013, s. 1).

⁽⁶⁾ Zob. na przykład Bonny, S., „Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact” [Genetycznie zmodyfikowane rośliny i chwasty tolerujące herbicydy a herbicydy: przegląd i wpływ], Environmental Management, styczeń 2016, 57(1), s. 31–48, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738>, oraz Benbrook, C.M., „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years” [Wpływ genetycznie zmodyfikowanych upraw na stosowanie pestycydów w USA – pierwsze szesnaście lat], Environmental Sciences Europe; 28 września 2012 r., tom 24(1), <https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24>

⁽⁷⁾ <https://www.agriculture.com/news/crops/harry-stine-takes-off-the-gloves-regarding-dicamba>

⁽⁸⁾ <https://www.theguardian.com/us-news/2020/jun/04/monsanto-herbicide-court-overrules-epa>

⁽⁹⁾ [https://investigatemidwest.org/2020/10/27/epa-allows-use-of-dicamba-through-2025-with-new-restrictions/?ct=\(RSS_EMAIL_-CAMPAIGN\)](https://investigatemidwest.org/2020/10/27/epa-allows-use-of-dicamba-through-2025-with-new-restrictions/?ct=(RSS_EMAIL_-CAMPAIGN))

⁽¹⁰⁾ <https://www.epa.gov/pesticides/epa-approves-label-amendments-further-restrict-use-over-top-dicamba-minnesota-and-iowa>

- I. mając na uwadze, że badanie Heartland, projekt badań klinicznych realizowany w szpitalach w obejmującym 13 stanów regionie Hertland w Stanach Zjednoczonych i finansowany przez Heartland Health Research Alliance (HHRA) ma na celu ustalenie, czy rosnące narażenie prenatalne na herbicydy, w tym dikambę, jest powodem lub przyczynia się do częstszych lub poważniejszych niekorzystnych skutków przy porodzie lub zakłóca rozwój dzieci; mając na uwadze, że HHRA przebadła próbki moczu od kobiet ciężarnych w regionie Midwest, zebrane przed wprowadzeniem soi odpornej na dikambę, oraz inny zestaw próbek po powszechnym sadzeniu nasion tolerujących dikambę; mając na uwadze, że dane z biomonitoringu generowane przez HHRA są pierwszym na świecie źródłem oceny, czy nasiona odporne na dikambę i związane z nimi rosnące stosowanie dikamby zwiększają narażenie ludzi;
- J. mając na uwadze, że dane HHRA zostały przedstawione na dorocznym posiedzeniu Amerykańskiego Stowarzyszenia Zdrowia Publicznego w listopadzie 2022 r. i pokazują, że około trzykrotnie więcej kobiet jest narażonych na dikambę w wyniku powszechnego sadzenia soi odpornej na dikambę, a średni poziom dikamby w badanych próbkach moczu wzrósł ponadtrzykrotnie w wyniku sadzenia i opryskiwania soi odpornej na dikambę⁽¹¹⁾; mając na uwadze, że ze względu na niedawny i drastyczny wzrost narażenia ludzi na dikambę HHRA wezwał Agencję Ochrony Środowiska do ponownej oceny prawdopodobieństwa i poziomów narażenia ludzi na dikambę w drodze narażenia drogą wziewną, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z niekorzystnymi skutkami przy porodzie i dla rozwoju⁽¹²⁾;
- K. mając na uwadze, że w recenzowanym czasopiśmie International Journal of Epidemiology opublikowano badanie z 2020 r. przeprowadzone przez naukowców z rządu Stanów Zjednoczonych, w którym stwierdzono, że intensywne stosowanie dikamby zwiększa ryzyko rozwoju raka wątroby i wewnątrzwątrobowych przewodów żółciowych wśród osób aplikujących tę substancję; mając na uwadze, że w badaniu stwierdzono, iż niedawne zatwierdzenie upraw genetycznie zmodyfikowanych odpornych na dikambę przypuszczalnie doprowadzi do zwiększonego wykorzystania dikamby w rolnictwie w nadchodzących latach⁽¹³⁾, a system danych HHRA dotyczący stosowania pestycydów potwierdza, że rzeczywiście ma to miejsce – w ostatniej dekadzie wykorzystanie dikamby wzrosło nawet dziesięciokrotnie⁽¹⁴⁾;
- L. mając na uwadze, że unijne zezwolenie na genetycznie zmodyfikowany rzepak nie byłoby spójne z międzynarodowymi zobowiązaniami w zakresie ograniczenia stosowania pestycydów⁽¹⁵⁾, biorąc pod uwagę zwiększone narażenie ludzi i środowiska na dikambę w krajach, w których uprawia się genetycznie zmodyfikowane uprawy odporne na dikambę, a także związane z tym skutki zdrowotne, które mogą być poważne;
- M. mając na uwadze, że ocenę pozostałości herbicydów i metabolitów znalezionych na roślinach zmodyfikowanych genetycznie uznaje się za niewchodzącą w zakres kompetencji panelu EFSA ds. organizmów modyfikowanych genetycznie, w związku z czym nie dokonuje się jej w ramach procedury zatwierdzania GMO;

Uwagi państw członkowskich

- N. mając na uwadze, że podczas trzymiesięcznego okresu konsultacji państwa członkowskie zgłosiły EFSA uwagi⁽¹⁶⁾; mając na uwadze, że te uwagi krytyczne obejmują fakt, że ocena nie dotyczy ani pozostałości herbicydu dikamby, ani jego metabolitów w zebranych materiałach, że należy sprawdzić, czy maksymalny limit pozostałości ustanowiony w Unii dla dikamby jest przekroczony w materiałach wyprodukowanych z genetycznie zmodyfikowanego rzepaku przywożonego z państw trzecich, że nie jest możliwe wyrażenie opinii na temat bezpieczeństwa genetycznie zmodyfikowanego rzepaku ze względu na luki w danych w dokumentacji dotyczącej wymogów rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 503/2013, że badania toksykologiczne wykazały wpływ genetycznie zmodyfikowanego rzepaku na różne narządy, a także na fizjologiczne punkty końcowe u szczurów oraz że plan monitorowania nie jest zgodny z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/18/WE⁽¹⁷⁾, dlatego należy go zmienić;

⁽¹¹⁾ https://hh-ra.org/wp-content/uploads/2022/11/HHRA_Dicamba_Comments_10-17-22.docx-1.pdf

⁽¹²⁾ Tamże.

⁽¹³⁾ Lerro, C.C., Hofmann, J.N., Andreotti, G., Koutros, S., Parks, C.G., Blair, A., Albert, P.S., Lubin, J.H., Sandler, D.P., Beane Freeman, L.E., International Journal of Epidemiology, sierpień 2020 r.; 49(4), s. 1326–1337, <https://academic.oup.com/ije/advance-article-abstract/doi/10.1093/ije/dyaa066/5827818?redirectedFrom=fulltext>

⁽¹⁴⁾ <https://hh-ra.org/projects/measuring-pesticide-use/interactive-herbicide-use-tables/>

⁽¹⁵⁾ W grudniu 2022 r. na COP15 Konwencji Narodów Zjednoczonych o różnorodności biologicznej uzgodniono globalne ramy dotyczące różnorodności biologicznej, które obejmują ogólnosiwiatowy cel zmniejszenia ryzyka związanego z pestycydami o co najmniej 50 % do 2030 r. (zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/ip_22_7834)

⁽¹⁶⁾ Uwagi państw członkowskich są dostępne w portalu OpenEFSA: <https://open.efsa.europa.eu/>

⁽¹⁷⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/18/WE z dnia 12 marca 2001 r. w sprawie zamierzonego uwalniania do środowiska organizmów zmodyfikowanych genetycznie i uchylająca dyrektywę Rady 90/220/EWG – oświadczenie Komisji (Dz.U. L 106 z 17.4.2001, s. 1).

Wypełnianie zobowiązań międzynarodowych Unii

- O. mając na uwadze, że w sprawozdaniu specjalnej sprawozdawczynie Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ) ds. prawa do żywności z 2017 r. stwierdzono, że szczególnie w krajach rozwijających się niebezpieczne pestycydy mają katastrofalne skutki dla zdrowia⁽¹⁸⁾; mając na uwadze, że cel zrównoważonego rozwoju ONZ nr 3.9 zakłada znaczne zmniejszenie do 2030 r. liczby zgonów i chorób spowodowanych niebezpiecznymi chemikaliami oraz zanieczyszczeniem i skażeniem powietrza, wody i gleby⁽¹⁹⁾; mając na uwadze, że zezwolenie na przywóz genetycznie zmodyfikowanego rzepaku zwiększyłoby popyt na tę roślinę uprawną, która wymaga ochrony przy pomocy dikamby, a tym samym zwiększyłoby narażenie pracowników i środowiska w państwach trzecich; mając na uwadze, że ryzyko zwiększonego narażenia pracowników i środowiska jest szczególnie niepokojące w przypadku zmodyfikowanych genetycznie upraw odpornych na herbicydy, gdyż w uprawach tych stosuje się większe ilości takich środków;
- P. mając na uwadze, że Unia jest stroną Konwencji ONZ o różnorodności biologicznej, w myśl której strony ponoszą odpowiedzialność za zapewnienie, aby działalność w ramach ich jurysdykcji lub pod ich kontrolą nie powodowała szkody w środowisku innych państw⁽²⁰⁾;
- Q. mając na uwadze, że zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1829/2003 genetycznie zmodyfikowana żywność lub pasza nie może wywierać szkodliwego wpływu na zdrowie ludzi i zwierząt ani na środowisko naturalne, a przy sporządzaniu decyzji Komisja musi brać pod uwagę wszelkie istotne przepisy prawa Unii oraz inne uzasadnione czynniki istotne dla sprawy; mając na uwadze, że takie uzasadnione czynniki powinny obejmować zobowiązania Unii wynikające z celów zrównoważonego rozwoju ONZ, porozumienia klimatycznego z Paryża i Konwencji ONZ o różnorodności biologicznej;

Niedemokratyczny proces podejmowania decyzji

- R. mając na uwadze, że w wyniku głosowania Stałego Komitetu ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz 14 grudnia 2022 r. nie wydano opinii, co oznacza, że zezwolenia nie poparła kwalifikowana większość państw członkowskich; mając na uwadze, że w wyniku głosowania w dniu 24 stycznia 2023 r. komitet odwoławczy po raz kolejny nie wydał opinii;
- S. mając na uwadze, że Komisja przyznaje, iż sytuacja, w której nadal wydaje ona zezwolenia na wprowadzanie GMO bez uzyskania poparcia kwalifikowanej większości państw członkowskich, jest problematyczna, oraz że sytuacja taka jest wyjątkiem, jeśli chodzi ogólnie o wydawanie zezwoleń na wprowadzanie produktów, ale stała się normą w procesie podejmowania decyzji o zezwoleniu na wprowadzenie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy;
- T. mając na uwadze, że w trakcie ósmej kadencji Parlament przyjął łącznie 36 rezolucji, w których sprzeciwił się wprowadzeniu do obrotu GMO: do zastosowania w żywności i paszy (33 rezolucje) oraz do uprawy w Unii (trzy rezolucje); mając na uwadze, że w dziewiątej kadencji Parlament Europejski przyjął już 30 sprzeciwów wobec wprowadzania GMO do obrotu; mając na uwadze, że nie uzyskano poparcia kwalifikowanej większości państw członkowskich dla zezwolenia na wprowadzenie żadnego z tych GMO; mając na uwadze, że powody, dla których państwa członkowskie nie popierają zezwoleń, obejmują brak poszanowania zasady ostrożności w procesie wydawania zezwoleń oraz obawy naukowe związane z oceną ryzyka;
- U. mając na uwadze, że Komisja nadal wydaje zezwolenia na GMO, mimo że sama stwierdziła niedemokratyczność tego procesu, a także mimo braku poparcia ze strony państw członkowskich i mimo sprzeciwu Parlamentu;
- V. mając na uwadze, że żadna zmiana w prawie nie jest konieczna, by Komisja mogła nie zatwierdzić GMO, jeżeli w komitecie odwoławczym kwalifikowana większość państw członkowskich nie opowie się za zatwierdzeniem⁽²¹⁾;

⁽¹⁸⁾ <https://www.ohchr.org/en/documents/thematic-reports/ahrc3448-report-special-rapporteur-right-food>

⁽¹⁹⁾ <https://indicators.report/targets/3-9/>

⁽²⁰⁾ Konwencja ONZ o różnorodności biologicznej, art. 3: <https://www.cbd.int/convention/articles?a=cbd-03>

⁽²¹⁾ Zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 182/2011 Komisja „może przyjąć”, a nie „przyjmuje” zezwolenie, jeżeli w komitecie odwoławczym kwalifikowana większość państw członkowskich nie opowie się za zezwoleniem (art. 6 ust. 3).

1. uważa, że projekt decyzji wykonawczej Komisji wykracza poza uprawnienia wykonawcze przewidziane w rozporządzeniu (WE) nr 1829/2003;
2. uważa, że projekt decyzji wykonawczej Komisji jest niespójny z prawem Unii, gdyż nie odpowiada celowi rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 zakładającemu – zgodnie z zasadami ogólnymi określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002⁽²²⁾ – stworzenie podstawy do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony życia i zdrowia ludzkiego, zdrowia i dobrostanu zwierząt, środowiska naturalnego oraz interesów konsumentów w związku z genetycznie zmodyfikowaną żywnością i paszą, przy jednoczesnym zagwarantowaniu skutecznego funkcjonowania rynku wewnętrznego;
3. wzywa Komisję do wycofania projektu decyzji wykonawczej oraz do przedłożenia komitetowi nowego projektu;
4. ponownie apeluje do Komisji o uwzględnienie zobowiązań Unii wynikających z umów międzynarodowych, takich jak paryskie porozumienie klimatyczne, Konwencja ONZ o różnorodności biologicznej i cele zrównoważonego rozwoju ONZ; ponawia apel o to, by projektom aktów wykonawczych towarzyszyło uzasadnienie wyjaśniające, w jaki sposób zapewnia się w nich przestrzeganie zasady „nie szkodzić”⁽²³⁾;
5. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w skierowanym do posłów piśmie z 11 września 2020 r. Komisja w końcu przyznała, iż przy podejmowaniu decyzji o zezwoleniu na wprowadzenie GMO należy uwzględnić zasady zrównoważonego rozwoju⁽²⁴⁾; jest jednak głęboko rozczarowany faktem, że od tego czasu Komisja wciąż zezwala na przywóz GMO do Unii mimo sprzeciwu Parlamentu i większości państw członkowskich;
6. wzywa Komisję, aby nie zezwalała na przywóz upraw zmodyfikowanych genetycznie odpornych na herbicydy ze względu na związane z tym zwiększone stosowanie herbicydów uzupełniających i powiązane z nim ryzyko dla różnorodności biologicznej, bezpieczeństwa żywności i zdrowia pracowników;
7. podkreśla, że poprawki przyjęte przez Parlament Europejski 17 grudnia 2020 r. do wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 182/2011⁽²⁵⁾, które stanowią podstawę negocjacji z Radą, przewidują, że Komisja nie może zezwalać na GMO, jeżeli nie popiera tego większość kwalifikowana państw członkowskich; nalega, aby Komisja szanowała to stanowisko, i wzywa Radę do kontynuowania prac i przyjęcia w trybie pilnym ogólnego podejścia w odniesieniu do tego dossier;
8. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.

⁽²²⁾ Rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1).

⁽²³⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z 15 stycznia 2020 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (Dz.U. C 270 z 7.7.2021, s. 2), ust. 102.

⁽²⁴⁾ <https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf>

⁽²⁵⁾ Dz.U. C 445 z 29.10.2021, s. 257.